

DELA VSKA

PRAVICA

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtak pop.; v slučju u pravnika
dan poprel — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.50 — Cena: za 1 mesec
Din 5.-, za četrt leta Din 15.-, za pol leta Din 30.-; za
inozemstvo Din 7.- (mesečno) — Oglas: po dogovoru

Oglaš, reklamacije in naročila na upravo
Miklošičeva cesta (palata Delavske zbornice)
I. nadstropje — Jugoslovanska rokovna zveza

M. Avsenak:

Advent.

Nasedli smo kot ladja na sipini.
V praznino so zgubila se obzorja.
Klečimo tu, Gospod, in dvigamo roke.
Poklič nas, poklič po imenu, ker
tvoje smo in svoje pozabili.
Ne moremo, ne moremo več peti,
pretežka morja so, o prazna morja.
Poklič nas, da srečni bomo vpili:
Emanuel, Emanuel!

Naša dolžnost.

Morda ni bilo še nikoli tako ogromnega nasprotja med krščansko vero, ki jo ljudje izpovedujejo, in pa med dejanskim življenjem kakor danes. V prvi vrsti velja to za tiste, ki obstajajo med človekom in človekom. Kristus nas uči, da naj vladata med nami pravica in ljubezen, mi pa se damo voditi v razmerju do bližnjega od najhujše sebičnosti. Kako velika beda vlada danes okoli nas, koliko naših sobratov propada telesno in duševno, koliko ljudem manjka najpotrebnejšega za življenje, kako malo pa mi storimo, da temu odpomočimo! Da dandanes v socialnem pogledu vladajo povsod na svetu tako hude razmere kakor nikoli poprej, o tem tožijo vsi dobri kristjani; katerokoli knjigo, revijo ali časopis vzameš v roko, povsod naletiš na to bridko tožbo in poziv po dejanski pomoči. Tudi moderni roman je ves posvečen socialnemu vprašanju. Lepo pravi na primer dunajski katoliški pisatelj Franz Werfel v svojem najnovejšem delu »Barbara« na nekem mestu, da je tudi versko vprašanje danes najtesneje spojeno s socialnim. »Če pohodiš v človeku človeka,« tako vzklika v tem romanu nek inteligent, ki je bil dolgo časa prisiljen stradati, »če ga venomer ponižuješ, tako da že sam obupa nad svojo človečnostjo in dostojanstvom, potem pohodiš v njem tudi Boga. V takem človeku Bog umre. V današnjem proletarcu trpljenje in izkušnje vere ne utrjujejo; nasprotno. V meni na primer je ta leta Bog malo da ne popolnoma usahnil. Zdaj šele, ko sem srečal spet tebe (prijatelja), začenjam ob tvoji dobroti zopet Boga čutili. Kako more človeštvo, v katerem se tepta človeško dostojanstvo in s tem Bog sam, še v Boga resnično verovati? Ne, tako človeštvo ni nič drugega ko velika gnojna jama!« In blagi pokojni berlinski duhovnik Sonnenschein piše: »Če gledam vse te brezskisitenčne ljudi, ki tudi nprstveno do najnižje točke propadajo, pa pomislim, da bi jim bilo vsem pomagano, če bi odpadla nanje samo ena desetina tega, kar imajo drugi preveč in

M. Avsenak:

Težka pesem.

Uberi nas, Zvonar, uberi!
Uberi zvonove svete noči.
Tako smo težki:
še dva ne moreva kot eden peti,
in vemo, vemo, vemo,
da moramo ves svet objeti.
Kako, Zvonar, sami, kako,
ko iz dneva v dan roko krvavimo si?

kar žrtvujejo nepotrebnemu luksusu, potem se mi zdi, da moram bridko obsojati tudi samega sebe.« In prav v tem je problem: kako naj mi kristjani vero, ki jo nosimo v srcu, in načela, ki jih poudarjamo z ustmi, udeležimo v praktični ljubezni do bližnjega, v borbi za socialno pravičnost, v delu za blagor trpečih bratov, v izpolnjevanju Kristusove zapovedi dejanskega bratoljubja? »Kajti če ljudje« — tako pravi dobri katolik Frankenberg v reviji »Allgemeine Rundschau« od 7. decembra t. l. — »vidijo, da ti propoveduješ in izpoveduješ vero ljubezni, sam pa si brez ljubezni in ti ni mar za gorje tvojega sobrata, potem se ne smeš čuditi, če bodo o tvoji veri sami začeli dvomiti in se obrnili drugam, kjer kažejo zanje več zanimanja nego ti. Tak je pač človek.«

Ko se bo glas božičnih zvonov razlegal po deželi, naj se vsak od nas resno zamisli v to veliko vprašanje: Kaj pomenja blaga vest, ki so jo ob rojstvu božjega deteta oznanjala nebesa, da naj vlada bratovski mir med ljudmi na zemlji? Kaj smo mi storili in kaj delamo, da bi se ta mir ustanovil, da bi zavladali med nami pravični odnosi, da bi ne izkoriščali drug drugega, ampak si med seboj pomagali, tako da bi imeli vsi ob poštenem delu zadosti? Kaj smo doprinesli in doprinašamo, da se v vsakem človeku obvaruje njegovo človeško dostojanstvo?

Gotovo se je storilo in se stori od blagih src, požrtvovalnih javnih in socialnih delavcev, od gorečih duhovnikov, od cerkve in posameznih organizacij veliko. Moderne socialne razmere so pa take, da je vsega še premalo. Treba nam je napreči vse sile, se do zadnjega žrtvovati, se iznebiti zadnje sledi grešne brezbriznosti, komodnosti in mlačnosti ter z upravn apostolsko ljubeznijo iti na vseh poljih na delo odrešenja od socialne bede in moralne propasti, ki grozi moderno družbo uničiti. Na to nas letos s posebno resnobo kličejo božični zvonovi.

Proletarski umetnik — Nexö.

Sestdesetletni Martin Andersen Nexö spada med največje delavske pisatelje. Njegove povesti in romane preveva ljubezen do delavskega razreda, kot delavec je tudi sam živel, zato pozna boje in krivico, ki se delavcem godi. Bil je raznašalec časopisa, pastir, kmetski hlapec, čevljarški vajenec, zidar, obenem pa je obiskoval ljudsko visoko šolo in je dobil mesto učitelja. Učil se je ponoči in rastel in tako je dal delavskemu razredu kar še nihče pred njim ni dal.

Ta veliki Danec vstopi prihodnje leto na slovenska tla, kajti Krekova knjižnica bo izdala zbirko njegovih proletarskih novel, biserov, ki ganejo do srca in vpijejo do neba. Te njegove povesti mora imeti vsak slovenski delavec, kajti trpljenje, popisovano v njih, velja tudi za

nas, saj je trpljenje proletarskega razreda povsod enako. Naj nam bo v uteho in v pogum in naj nam odpira oči. Videli bomo, kar še nismo videli, le čutili morda. Nexöjeve novele so umetnina, svetovno priznana, zato bo zbirka tudi v kras vsaki knjižnici. Naj ne bo delavca na Slovenskem, ki bi ne imel te knjige, ki jo dobiš 1. aprila, če začneš s 1. jan. plačevati po 4 Din na mesec! Delavci, vstopajte v Krekovo knjižnico! Delavci, sešajte po svoji knjigi, ki je iz vas in za vas napisana.

Bodimo zavedni in pristopimo h Krekovi knjižnici Delavske založbe v Ljubljani!

Delajmo zanj! Agitirajmo! Kajti visok je naš cilj: proletarec imej proletarsko knjigo!

Pravica je zmagala!

Meseca septembra je poročala »Delavska Pravica« o pokretu pohorskih lesnih delavcev, zaposlenih pri kapitalistični družbi, lesni industr. Avg. Löschnigg, za ureditev delovnega in meznega razmerja.

Ker se kapitalistična družba protizakonito ni odzvala pozivu g. inšpektorja dela v Mariboru ter se ponovno ni udeležila na zahtevo delavstva razpisane razprave v svrhu ureditve vseh visečih vprašanj med delavstvom in družbo, so bili zastopniki delavstva na zadnji razpravi primorani naprositi g. inšpektorja dela, da uporabi napram kapitalistični družbi zakonite mere. Družba je s svojim postopanjem naravnost brskirala veljavne državne zakone in državno oblastvo.

Zapisnik pregovorov z dne 4. septembra t. l. na inšpekciji dela v Mariboru se glasi takole:

»Zastopniki delavstva zahtevajo:

1. G. inšpektor dela naj z ozirom na dejstvo, da se g. Löschnigg ponovno ni udeležil pogajanj, postopa napram njemu v smislu čl. 23. odstavka drugi zakona o inšpekciji dela.

2. Ker je podjetje g. A. Löschnigga v smislu čl. 1. zakona o zaščiti delavcev izrazito industrijski obrat, se naproša g. inšpektor dela, da se uvede v imenovanem podjetju v smislu čl. 6. zakona o zaščiti delavcev brezpogojno normalni osemurni delovni čas.

3. G. inšpektor dela se poziva, da ukrene vse potrebno, da se v smislu zakonitih predpisov uvedejo plačilne kurne.

4. V smislu dogovora z dne 7. novembra 1928 se je g. Löschnigg zavezal, plačevati vse socialne prispevke in davek na ročno delo v celoti sam brez odtegljajev delavskih mezd. Zastopniki delavstva ugotavljajo, da se ta dogovor ne izvaja v celoti.

5. Zastopniki delavstva zahtevajo, da se v celoti izvaja čl. 1154 b občega državlanskega zakonika.

6. Zastopniki delavstva žele, da se v svrhu popolnoma jasne ureditve vsega delovnega oziroma meznega razmerja in v izogib nepotrebnim sporom med delavstvom in podjetjem, uredi celotno delovno oziroma mezdno razmerje s posebno kolektivno delovno pogodbo. (Ta je podjetju že predložena.)

7. Zastopniki delavstva izjavljajo svojo pripravljenost, se v vseh perečih in delavstvo zadevajajočih vprašanjih s podjetjem razgovarjati v cilju prepotrebne točne ureditve delovnega in meznega razmerja ter v svrhu odstranitve vseh bodočih nepotrebnih sporov.

Zaključeno, prečitano in podpisano.

G. inšpektor dela je zakonito utemeljenim zahtevam delavstva ugodil in postopal napram družbi v smislu zakona. Družba pa se nalogu g. inšpektorja dela ni pokorila, ampak se je pritožila na ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Te dni pa je bila organizacija obveščena o sledeči dokončni rešitvi delavskih zahtev.

P. n. Avgust Löschnigg, lesna industrija, Sv. Lovrenc na Pohorju.

Z ozirom na Vaš priziv z dne 20. septembra 1929 proti tuuradnemu odloku z dne 14. sept. 1929, št. 1436, je g. minister socialne politike in narodnega zdravja z dne 2. dec. 1929, št. 72248 izdal

rešitev:

Oblastna inšpekcija dela v Mariboru je s svojim odlokom z dne 4. sept. 1929, št. 1436 izdala podjetju Avgust Löschnigg,

nigg, lesna industrija iz Sv. Lovrenca na Pohorju, odlok v smislu katerega ima podjetje izvršiti izvestne stvari v pogledu zaščite delavcev v tehničnem oziru.

1. V Vašem obratu imate takoj uvesti osemurni delovni čas, ker je Vaš obrat v smislu čl. 1. in čl. 6. odstavka 2. zakona o zaščiti delavcev smatrati za industrijsko podjetje.

2. Uvesti imate takoj izplačilne kurne, na katerih naj bode natančno razvidno, koliko je delavec zaslužil in kaj se mu je odtegnilo.

3. Brezpogojno imate izvršiti obveze glede plačevanja socialnih prispevkov in davek na ročno delo, kakor je bilo to sklenjeno v smislu dogovora z dne 7. novembra 1928.

4. Da imate v celoti upoštevati člen 1154 b občega drž. zakonika.

5. Vsako preko 8 urno delo morate plačevati s 50 odstotnim pribitkom v smislu čl. 10. zakona o zaščiti delavcev.

Proti omenjeni naredbi se je imenovan pritožil s prošnjo, da se ista ne dovoli izvesti iz razloga, da ne more delati 8 ur dnevno zbog tega, ker je njegovo podjetje izpostavljeno vremenskim prilikam, da so žage na vodni pogon in da pozimi in poleti primanjkuje vode. Pripominja, da se mora v njegovem podjetju delati vse ob lepem vremenu in prosi za 10 urni delavnik.

Razlogi:

Po razmotrivanju naredbe Oblastne inšpekcije dela in vseh spisov in po premoitvi pravočasno iznesene pritožbe pod št. 2118-29 sem našel:

Ako po čl. 14. zakona o inšpekciji dela oblastni inšpektor dela pri pregledovanju podjetij najde, da so v delavnicah, stanovanjih ali v drugih prostorih, kjer so zaposleni delavci, nedostatki po čl. 9. tega zakona ali da so ti prostori iz higienskih ozirov za življenje in zdravje delavstva škodljivi in neodgovarajoči, ima pravico, naložiti lastniku podjetja, da izvrši vse navedbe, katere smatra inšpektor dela potrebnimi.

Ker so navedene odredbe v naredbi oblastne inšpekcije dela v tem konkretnem slučaju povsem v duhu zakona in v pritožbi izneseni razlogi neumestni, se ima naredba uveljaviti in pritožba Avgusta Löschnigga, lesna industrija, kot neumestna zavrniti.

Na podlagi člena 22. zakona o inšpekciji dela in zakona o taksah je podpisani minister socialne politike in narodnega zdravja

rešil:

da se naredba Oblastne inšpekcije dela od 14. septembra 1929, št. 1346, nanašajoča se na podjetje Avgust Löschnigg, lesna industrija, uveljavi, a pritožba kot neumestna in nedokazana zavrne.

Rešitev z vsemi spisi se vrne inšpekciji dela radi nadaljnjega zakonskega postopka.

Rešeno v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja 2. decembra 1929 št. 72248 v Beogradu.

Minister socialne politike in narodnega zdravja: Dr. Drinković s. r. — Šef odseka za Inšpekcijo dela in parnih strojev: Dr. Mario Krmpotić s. r. — Šef Inšpekcije dela: Ing. Sorli, s. r.

Organizirano delavstvo, ki se je zoperstavilo izkoriščanju in izmzgavanju od strani kapitalistične družbe, zahtevajoč od družbe spoštovanje in izvajanje veljavnih državnih zakonov, je zmagalo.

PRAVICA MORA ZMAGATI!

Razno.

Berlinski škof o brezposelnosti in stanovanjski krizi. V svojem govoru »Škof in ljudstvo« se je dotaknil prvi berlinski škof dr. Schreiber tudi teh hudih delavskih nesreč. Dejal je: »Kot škof se moram brigati za vse potrebe in skrbi mojega ljudstva. Ne samo duhovna in npravna blaginja ljudstva mi je na srcu, ampak tudi gospodarske, socialne in politične potrebe. Dobro vem, kako baš proletariat trpi v sedanji stanovanjski krizi. Sam sem šel v mnoga stanovanja in sem na lastne oči videl, kako človeka nevedno življenje živijo danes še stotisoči proletarcev. Zato mi je tudi najprijetnejše dejanje ljubezni do bližnjega podpirati prav vsa stremjenja za omiljenje stanovanjske bede.

Tudi stiske v brezposelnosti poznam. Ni res, da bi bili brezposelni v večini delomržeži. Tega nihče, ki ima količkar vpogleda v življenje, ne more trditi. Ne, jaz vem, koliki tisoči brezposelnih ječe ne samo vsled gospodarske bede, materijalnega pomanjkanja, ampak tudi radi tega, ker ne morejo delati, ker ne dobe nikakega dela. Zato bom podpiral vedno tudi vsa prizadevanja za omiljenje brezposelnosti. Stojim na stališču, da država, občina, javnost mora podpirati, vzdrževati brezposelne, kolikor je sploh možno. — Razumem v celoti tudi delavska prizadevanja glede mezd. Hočem samo poudariti: Samo ob sebi razumljivo je, da mora država, občina nastopati za take delavske mezde, moža in žene, ki zagotove njegovemu poklicu primerno ekistenco.« Tako je govoril berlinski škof dr. Schreiber.

Obsodba na podlagi papeževе okrožnice. Neki delavec v Argentini je bil odpuščen z dela. Smatrajoč odpust nepravilnim in protipravnim je vložil proti poslodavcu tožbo pri sodišču. Poslodavec se je pred sodiščem skliceval na člen 157. argentinskega državlanskega zakonika, češ, da ima po tem zakonu poslodavec pravico odpustiti delavca, ako je to njemu (t. j. poslodavcu) koristno. Sodnik v Buenos Airesu Amuchastagni pa je razsodil v prilog delavca in svojo sodbo utemeljil na okrožnici »Rerum Novarum« Leona XIII. To je gotovo prvi slučaj, kjer je prišla ta okrožnica do tolike veljave!

K štiridesetletnici bolniškega zavarovanja. Ko praznuje delavsko zavarovanje letos svojo štiridesetletnico, je prav, da se spomnimo še najprirednejšega uradnika tega zavoda; to je tov. Trtnik Vekoslav, član Strokovne skupine privatnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani. Tov. Trtnik obhaja drugo leto šestdesetletnico svojega življenja, obenem štiridesetletnico svoje poroke, koncem tega leta oziroma v januarju prihodnjega leta pa 35letnico službovanja. Služboval je kot vodja ekspozitur na Jesenicah, v Kamniku, na Vrhniki, večinoma pa v Ljubljani. Dasi ima že toliko križev na hrbtu, vendar se rad pohvali, da vsakega mladiča še poseka. In tudi drugače ima zgodovino. Od prvih uradnikov, pripoveduje, je eden šel, ker je bil lump, drugi, ker mu je pomagal, tretjega je pa kap zadela. Mojskerca »Mihata, s katerim sva skupaj delala, so pa »preč« spravili, ker je bil Krekov prijatelj. Bil je tajnik pri delavskem stavbinskem društvu, ki mu je bil dr. Krek predsednik,

pomagal je in pomaga še danes rad, če le more in svoje sinove ter hčere je dobro vzgojil. Ko se je ustanovila naša nametšenska organizacija, se je takoj pri njej učlanil tudi »ata« Trtnik med prvimi. Bog živi našega starosta in tovariša še mnogo let! — Strokovničar.

Ford zvišuje plače. Napovedano zvišanje delavskih plač je stopilo 2. decembra v veljavo. Skupna vsota povišanja znaša letno okoli 1 milijarde Din. Najnižja plača 6 dolarjev se zviša na 7 dolarjev dnevno, plače od 7 do 10 dolarjev pa za 5 odst.

Rudarska konferenca mednarodnega urada dela se bo vršila v Ženevi 6. januarja 1930. Naloga konference je, da izvrši pripravljala dela za konferenco dela l. 1930., kjer naj bi se sprejeli praktični predlogi za mednarodne konvencije predvsem v pogledu delovnega časa in mezd rudarjev pa tudi drugih delovnih odnošajev. Jugoslavija na tej konferenci predvidoma ne bo zastopana.

Službeni red za rudarje. Rudarski minister je predpisal nov službeni red za rudarske delavce pri državnih in zasebnih rudnikih in za rudarska raziskavanja na ozemlju predvojne Srbije in Črne gore. Novi službeni red vsebuje podrobne določbe o sprejemanju, razdelitvi in odpuščanju delavcev, o dolžnostih, pravicah in dopustih in končno določbe o mezdah in kazni.

Delovni čas in plače v Ameriki. V vseh večjih mestih Združenih držav severnoameriških imajo stavbinski delavci 5 dnevni delovni teden. Najvišjo plačo imajo zidarji v New Yorku z 1 dolarjem 90 centov na uro. Ker pa je predpisana najmanjša storitev, je mnogo nad 50 let

starih delavcev brezposelnih. — **Rudarji** imajo delovni čas 8 ur vstevši dohod in odhod in opoldanski odmor. Povprečna plača rudarjev je 5 in pol dolarja ali okoli 300 Din dnevno. Od l. 1926. so se plače znižale v povprečju za 6 do 7 odstotkov. — **Kovinarji** imajo 9 in 10 urni delavnik. Tedenska plača je 1700 do 1800 Din, seveda pomeni ta v dolarjih znatno manj.

Radio.

Sveti večer v našem radiu.

Proslava svetega večera se prične v našem radiu ob pol 3 s slavnostnim božičnim zvonjenjem iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. Nadaljnji spored obsega najrazličnejše glasbene točke: orkester, citre, petje in meditacijo gospoda p. Romana Tomina. Tako bo ta svetonočni spored dostojno pričakovanje odhoda k polnočnici in gotovo vsem slovenskim družinam doma in v tujini ljub in prijeten.

Božič naše dece.

Starše opozarjamo, da priredi »Radio Ljubljana« v sredo dne 25. dec. ob 3 popoldne otroško božičnico. Naj takrat ne zamudijo, popeljati naše malčke pred zvočnik, da bo tako tudi njim dana prilika, da po svoje doživijo lepoto in čar božičnih praznikov.

Predavanja v sledečem tednu.

Poslušalce opozarjamo na predavanje g. dr. Valenčiča o zadružnem gospodarstvu v petek dne 27. dec. ob pol 7. zvečer. — Naše žene in dekleta končno opozarjamo na zanimivo gospodinjsko uro gđe. Cilke Krekove v našem radiu v petek dne 27. dec. ob 7 zvečer.

DVE NOVI POSLOVALNICI

FLORJANSKA ULICA št. 5 v hiši gosp. Stenta in ROZNA DOLINA CESTA III št. 2 v hiši g. Punčoh

otvori I. del. konzumno društvo te dni, in sicer:

Somišljenike in člane prosimo za pristop oziroma agitacijo — Z izplačevanjem dividende se prične prve dni v decembru. — NACELSTVO.

Pierre l' Ermité:

Kako sem ubila svojega otroka

Kako sem ga ubila?

Saj prav to vam hočem povedati.

Hočem vam povedati, ker me molk strašno muči.

Brivec kralja Mide ni mogel zamolčati neke prav neznatne tajnosti.

Pa je šel in dolgo, dolgo hodil, dokler ni prišel do ravnice ob nekem jezeru, ki se je skrivalo med trsjem, in tukaj je izpovedal, izkričal svojo tajno tem glasneje, čim dalje jo je krotil v sebi.

Tudi jaz sem hotela izpovedati svojo na ves glas.

Ker pa tega nisem mogla storiti med svojimi ljudmi, sem šla in dolgo, dolgo hodila, dokler nisem prišla do duhovnika, katerega že sama obleka me navdaja z grozo.

In njemu sem vse razodela.

Vsega tega vam on sicer ne bo mogel povedati, toliko bo pa le povedal, da bodo nekateri razumeli, drugi pa uganili.

Saj je čisto gotovo, da sem jaz, mati — o, koliko nebeškega je v tej besedi! — jaz, mati, jaz ... njegova mati ... jaz, ki sem ga ljubila, ali ki sem vsaj mislila, da ga ljubim, storila, česar ne stori nobena zver: ubila sem svojega otroka ... ubila, vam pravim!

Toda nisem ga ubila v jezi ali v trenutku, ko se človek samega sebe ne zaveda.

Ne, ubila sem ga hladnokrvno, počasi ... Ubila sem mu telo in dušo ... za časnost in večnost!

Sedaj boste pač razumeli, kako me ta zločin duši, da moram odpreti usta in na glas priznati svoje nečloveško dejanje: ubila sem svojega otroka! Kako pa?

Čitajte, kar sledi!

Prvo poglavje.

Ono popoldne je župnik Firmin za trdno sklenil, da uredi svojo pisarno.

»Je za trdno sklenil« bi se zdelo komu morda nekoliko pretirano reči za tako malenkost, zlasti svetnim ljudem, ki niti ne slutijo, kako živi župnik in koliko dela mu dajo razni župnijski opravki. Zdaj pride ta zdaj oni in tako se vrstijo ves dopoldan, da še mašo komaj opravi in zjutraj niti misliti

ne more na urejevanje. Večere pa porabi za krščanski nauk, za organizacije in za obiskovanje bolnikov; poleg tega mora zvečer izvrševati še razne druge zadeve, odgovarjati na dopise, pripravljati potrebna predavanja in drugo. Tako so se na župnikovi mizi pisma in tiskаницe polagoma — včasih pa, ko je prišla kaka debela knjiga, tudi skokoma — nagromadile v dve neenaki skladovnici. Kupi papirja so zrasli tudi na omarah, vsi stoli so bili založeni in celo po tleh je bilo vse polno, da je bil res že skrajni čas, da tu napravi nekak red.

Ponudili so se mu že nekateri, da mu hočejo vse urediti, a drugi bi mu naredil več škode kot koristi, ko ne ve, kaj treba shraniti in kaj zavreči. Zato se je rajši sam spravil na urejevanje. Odložil je manšete, oblekel najstarejši talar in začel razkopavati kopico knjig in starih dopisov. Nekatere je metal proč, druge trgal, le nekatere pa je zopet deval na stran. Videl je, kakšno vrednost ima po dveh ali treh mesecih premnogo ničevih stvari, pa koliko lepega življenja in dragocenega časa potratijo nešteti čvekači in čveke, da ti vljudno odbijejo kako neizpolnjivo prošnjo.

V času, ko se začena naša žalostna povest, je župnik malo po malem že precej prebrskan in prišel do vrha pri prvi omari, kjer se je pod strašno plastjo prahu skrtil precejšen sveženj pozabljenih beležk in neodprtih pisem, na katera je bilo treba še odgovoriti.

Pisarna, ki je bila malo prej še kolikor toliko čedna, je bila sedaj taka kot skladišče kakšne židovske knjigarne. Župnik je bil ves siv od prahu in je imel tako umazane roke, da mu najbrž ne bi bilo nič kaj prijetno, če bi ga kdo videl takega — prav tedaj pa nekdo dvakrat prav nalahko potrka na steklena vrata.

Župnik se skoraj nekoliko vznevolji:

»Ah, da nima človek niti pol ure božjega miru!«

Pa ni bil čisto nič upravičen tako govoriti, saj je minila že debela ura, kar je začel s takim ognjem pospravljati. Mislil je, da je kak uradnik, ker so župljani in posebno še župljanke dobro vedeli, da župnik sprejema samo dopoldan, pa naj bo še toliko ljudi.

»Naprej!« zakliče z nevljudnim glasom.

Vrata se odpro in nastane takle prizor: v pisarni stoji na podloženem stolu župnik in v rokah komaj drži debele knjige. Spodaj v vratih pa stoji lepa, odlična mlada žena, ki se začne opravičevati; oblečena je v belo, na glavi ima lahek klobuk, v rokah pa bel svilnat solnčnik z ročajem iz izrez-

ljane slonovine. Zares je izredno lepa in elegantna, da bi jo človek imel v istem trenutku i za navojvodinjo i za ženo kakega bogatega industrijca.

»Kako je vendar mogel ta neumni Švicar¹ reči taki gospe, da sem doma!« pomisli župnik sam pri sebi. »Pa sem mu že tolikokrat zabičal, da v tem času nikogar ne sprejemem!«

No, da nekako razreši ta neprijetni položaj, se — četudi je bil ves prašen — prav ljubeznivo nasmehe:

»Oprostite, gospa, silno težko in mučno mi je, da vas moram sprejeti v takem!«

Gospa pa ni videti čisto nič presenečena ali užaljena. Z jasnim očesom prijazno pogleda župnika in s skoraj pojočim glasom vljudno reče:

»Prečastiti, nikar se ne opravičujte! Meni bi moralo biti bolj neprijetno, da vas motim v takem času, a vidim, da vas gotovo motim! Pisarno urejate, kajne? Dobro bi bilo, ko bi prišli tudi mojo nekoliko urediti!«

»Taka je bila že, da ni bilo moči niti stopiti vanjo.«

»Saj vem, kako je!«

»Imate veliko dela?«

»Oh, dela pa, dela!«

»Imate dosti otrok?«

»Samo enega, toda ta mi da toliko dela kot bi jih bilo dvanajst!«

»Župnik jo začudeno pogleda.

Prav radi njega sem danes tudi prišla k vam.

Švicar mi je sicer rekel, da sprejemate samo dopoldan; toda dopoldan ni z menoj nič. Zato sem si mislila, da boste pač tako dobri in enkrat napravili izjemo ter dovolili vstop ubogi materi.«

»Ampak v takšnih okoliščinah!«

»Nič ne dé! Kadar govorim o svojem malčku, ne gledam na nobeno stvar in mislim samo nanj.«

»Kako pa je ime temu vašemu malčku?«

»Dominik!«

»Zelo lepo ime.«

»Kajne? Pa je res kakor angelček. Tega ne govorim le zato, ker sem njegova mati, ampak ker je zares tak. V Gozdu² se vsi obračajo za njim in ga občudujejo ... In kako nežno in rahločutno dušico ima! Da bi ga videli, kako pogleda svojo mamo, ko ji zvečer ovije obe roki okoli vratu, preden ga učiteljica odvede spat!«

»Koliko je pa star?«

(Nadaljevanje.)

¹ Cerkevni čuvaj v posebni obleki.

² »Gozd« imenujejo Parižani največji pariški park »Boulogne« (»Bois de Boulogne«).